

Forperson Katrine Fylkings mundtlige beretning KLF's Generalforsamling 2026

Kære generalforsamling, kære kolleger

Jeg står her igen i år som en utrolig stolt forperson for vores forening.

Det har været et aktivt år, for KLF er en aktiv forening. Vi har høje ambitioner, og vi har et stort engagement. Vi har sat vores aftryk, vi har vundet indflydelse, og vi har gjort en forskel for medlemmerne. Det er derfor, vi er her.

KLF er en tydelig stemme i debatten om folkeskolen. Det er ikke en selvfølge, at man lytter til os. Det er et resultat af, at vi står sammen, at vi ved, hvad vi vil, og at vi insisterer på, at lærernes faglighed og perspektiver altid skal være en del af løsningen, når vi diskuterer folkeskolens fremtid.

Både politikere og forvaltning ønsker i meget høj grad, at skolerne skal have frihed til selv at træffe beslutninger, fordi skolerne er forskellige og har forskellige behov. Vi har rettet vores opmærksomhed på, at frisættelse ikke må blive et andet ord for, at den enkelte skole selv skal løse de udfordringer, som f.eks. følger med Mangfoldige Børnefællesskaber og en økonomi, som ikke slår til.

Frihed må altid følges af ansvar og af de nødvendige ressourcer til alle skoler, så der kan være en sammenhæng mellem krav og opgaver og skolernes virkelighed og mulighed for at løse opgaverne.

Og nu må det ikke lyde som om, at KLF er en fagforening kun for lærere på skolerne, for vi er mange forskellige aktive medlemsgrupper, som hver især vil noget med deres fag. Det har været et turbulent år for nogle grupper på baggrund af den politiske beslutning om resortændringer, hvor nogle medlemmer har skiftet forvaltning, arbejdsplads og fået nye kolleger. Det er ikke altid, at de politiske beslutninger er helt nemme at forstå og udføre i praksis, og det har haft store omkostninger for nogle af vores medlemmer i UiU, UU og i områderne, og dermed også haft opmærksomhed fra KLF både i det politiske arbejde og i forvaltningerne.

Der har været svære sager på nogle af Københavns skoler. Når samarbejdet bliver svært, og når de formelle organer ikke længere fungerer, så står vores tillidsrepræsentanter i midten og skudlinjen. Men de står ikke alene. KLF er til stede på arbejdspladserne, når det bliver rigtig svært. Igennem året har der været arbejdspladser, hvor der har været behov for en massiv indsats, og hvor arbejdsmiljøet har været voldsomt presset.

Som noget nyt kan vi desværre mærke, at på alle de skoler, hvor der er udfordringer, så fylder arbejdet med Mangfoldige Børnefællesskaber, og det bliver meget sårbart, hvis det organisatoriske eller samarbejdet på skolen ikke fungerer.

Mangfoldige børnefællesskaber

Mangfoldige Børnefællesskaber er sat i gang af politikerne på Rådhuset, og en langt større andel af elever med specialpædagogiske behov skal være i almenskolen. En elevgruppe, som tidligere har været visiteret til specialiserede skoletilbud. I forlængelse af KLFs protester blev der afsat et år yderligere til kapacitetsopbygning af skolerne. Men det ser alligevel ud til - som vi havde forudset - at være en kæmpestor opgave for skolerne, som med de nuværende rammer og ressourcer er svært at lykkes med. Det har heller ikke været nemt med kapacitetsopbygningen alle steder.

Lige nu fylder det for KLF, at andelen af elever fra de vidtgående specialtilbud stiger, og at tidligere kategori 3 elever skal undervises i almenskoler. Vi er optagede af de lærere, som lige nu står i en stor forandring, hvilket naturligvis skaber stor usikkerhed og bekymring.

Langt de fleste henvendelser til sekretariatet i KLF handler om Mangfoldige Børnefællesskaber. Kolleger, som fortæller, at de er pressede og beskriver arbejdsforhold, som ikke er i orden. De fortæller ofte om, at de har elever, som ikke får den hjælp eller støtte, som de har behov for. Elever som ikke kommer i skole, elever, som slår og sparker, og elever, som ikke kan deltage i undervisningen. Elever, som sidder udenfor klassen og lærere, som ikke har tid til dem. Det kan ingen lærer leve med. Fordi alle elever har ret til god undervisning og det rette undervisningstilbud. Og alle lærere har ret til et godt og sundt arbejdsmiljø.

Vi vil gøre meget for, at den enkelte elev kan trives i almen, men ind imellem, så er det eneste rigtige et specialiseret skoletilbud. For alle elever har ret til at være en del af et fællesskab, og på specialskolerne, her er også stærke fællesskaber!

Når der tages beslutninger om folkeskolen i København, så skal politikerne i København vide, at vi står klar til at kvalificere med vores professionelle og praktiske viden fra skolerne. Og politikerne skal også opleve, at hvis de tager beslutninger, hvor vi ikke er enige, så er vi også klar til at protestere og sætte foden ned.

Vi vil altid værne om vores profession, om vores kollegaer, om vores folkeskoler og om vores elever – og for at understrege det sidste – så værner vi om ALLE vores elever, også dem med særlige behov.

En god folkeskole for alle elever kræver noget af alle parter om skolen. Politikerne skal skabe rammerne. Lærerne har ansvar for undervisningen, og forældrene skal bakke op og tage del i samarbejdet, der hvor det er nødvendigt.

Og så skal vi ikke glemme eleverne. De kræver også noget af dem, de har naturligvis også et ansvar – og en stemme, der skal høres.

I København har vi et godt samarbejde med alle organisationer om skolen; med skolelederne, forældrene og eleverne.

Sammen om skolen.

I København har vi etableret et politisk samarbejde om skolen med en styregruppe bestående af Børne- og Ungdomsborgmester Jakob Næsager, forperson for Skolelederforeningen Max Ulrich Larsen og undertegnede forperson for KLF. Vi kalder det ”Sammen om Skolen” – ligesom det tilsvarende samarbejde på nationalt plan. Det er vigtigt for os, at alle skolens parter: elever, forældre, andre faggrupper i skolen og det samlede politiske udvalg, er en del af samarbejdet, og at alle er med til at kvalificere de emner, vi arbejder med.

Nyuddannede lærere

Det bedste eksempel er arbejdet med en reel kommunal lærerstartsordning til alle nyuddannede lærere i København. Efter en temadrøftelse med alle skolens parter, kvalificering fra de fremmeste eksperter på området, og inddragelse af gode praksiseksempler, kom vi frem til en ramme og indhold for en lærerstartsordning.

Ved budget 2027 er der efterfølgende blevet afsat midler til ordningen, og nu ser vi spændt frem til at få udarbejdet ramme, indhold og krav, så alle nyuddannede lærere på skolerne kan blive omfattet af ordningen til gavn for os alle sammen.

Uddannede lærere

Siden sidste generalforsamling er andelen af ikke uddannede lærere i København desværre vokset. Når vi ser tallene på Danmarks Lærerforenings hjemmeside, har 32,3 % af underviserne i den københavnske folkeskole ikke en læreruddannelse. Det er klart både folkeskolens, professionens og også fagforeningens største udfordring lige nu.

Samtidig oplever vi, at der også på de københavnske folkeskoler er en stigning i andelen af pædagoger i skolen. Vi er som fagprofessionelle nødt til at forholde os til det principielle omkring skolens opgave, når der sker en forskydning i andelen af de forskellige professioner. Det er lærerne, som har undervisningskompetencen. Det er det, som lærerne er uddannet til. Det er det, der står i folkeskoleloven.

Vi ser på flere og flere skoler, at elever, som har svært ved at deltage i undervisningen, tages ud af klassen for at være sammen med en pædagog. Det er ikke i orden. Alle elever har ret til undervisning af en uddannet lærer. Og jeg skulle hilse at sige, at elever med særlige behov eller i en svær situation ikke kræver *færre* kompetencer fra læreren, men faktisk flere. Hvilket ikke bør komme bag på nogen med en smule indsigt i folkeskolen.

Vi skal have respekt for hinanden fagligheder og kompetencer, og alle opgaver skal vurderes og løses med rette kompetence. Og undervisningsopgaven skal varetages af uddannede lærere.

Lærerautoritet

I den offentlige debat om folkeskolen har der desværre bredt sig den misforståelse blandt både politikere og andre faggrupper, at undervisning og lærerautoritet er noget andet end trivsel og relationer. Det er en kunstig modsætning. Det afspejler ikke lærerprofessionens faglige grundlag eller skolens komplekse opgave.

Trivsel og stærke relationer er ikke alternativer til god undervisning – det er en integreret del af lærerens professionelle opgave.

Som fagforening vil vi insistere på, at debatten om folkeskolen tager afsæt i lærerens professionelle ansvar for undervisningen. Vi vil udfordre enhver fortælling, der sætter faglighed over for trivsel, eller autoritet over for relationer. En stærk folkeskole kræver rammer og vilkår, der gør det muligt at løfte skolens kerneopgave: den gode undervisning. Og så kræver det først som sidst respekt for lærernes autoritet og faglighed.

Fagfornyelse.

Lige nu er der en bevægelse i gang, som vil ændre vores folkeskole. Undervisningen står overfor markante omlægninger, som vil frisætte lærerne, og give os nye muligheder for at tilrettelægge en undervisning ud fra vores egen professionelle dømmekraft, så den passer til de elever og den klasse, vi står overfor. Vi kalder det fagfornyelsen.

Der er tale om et endeligt opgør med den læringsmålstyret undervisning, som har vist sig at være katastrofal for folkeskolen. Det må aldrig ske igen. Tænk, at vi gik med til at underlægge os det som lærerprofession. Jeg kan huske, hvordan min tavle blev taget ned på Randersgades Skole, med besked om, at der ikke måtte være kridt eller tavler, nu skulle alt være digitalt.

Heldigvis gør vi lærere som bekendt ikke altid, hvad vi bliver bedt om, og mange steder fortsatte vi med at bruge vores viden og træffe gode valg for vores elever og for vores undervisning.

I KLF går vi aktivt ind i arbejdet med fagfornyelsen, da vi ser det som en forpligtelse. Vi har drøftet bæredygtighed, elevinddragelse, fænomenbaseret undervisning, teknologiforståelse samt undervisning i byrum og på museer. Heldigvis er mange medlemmer mødt op og har deltaget i debatten.

Interessant nok har vi også oplevet interesse og deltagelse fra både Undervisningsministeriet og Københavns Kommunes forvaltning. Jeg håber, at også de københavnske politikere vil få øjnene op for mulighederne i fagfornyelsen.

Jeg er meget stolt af vores arbejde med fagfornyelsen i KLF. Vi forventer at inddrage vores tillidsrepræsentanter og at komme til at spille en væsentlig rolle i 2027, når de nye fagplaner skal ud til skolerne. Vi vil skabe en bevægelse. De nye fagplaner skal ikke være noget som trækkes ned

over lærerne, der skal være plads til hver enkelt lærers professionelle dømmekraft i arbejdet med at skabe god undervisning.

Regeringen har haft massivt fokus på folkeskolen. PISA resultaterne i sidste måned viste, at det ikke går godt med de faglige resultater i dansk, matematik og naturfag. Det har vi kunnet bruge som anledning til at sætte fokus på den manglende finansiering af folkeskolen og på lærernes alt for ringe arbejdsvilkår. Der er ikke sammenhæng mellem krav og ressourcer. Regeringens ønske om en trepart om skolen og de andre initiativer viser, at folkeskolen ligger højest på deres dagsorden. Jeg ser med håb og optimisme frem mod de kommende udmeldinger, som forhåbentlig kommer til at gøre en forskel for os lærere på skolerne, så vi kan lykkes med vores vigtige opgave.

Vi har en opmærksomhed på ny økonomimodel for folkeskolen og på den store udligningsreform mellem kommunerne, som vil komme i løbet af nogle år. Det er et sprængfarligt politisk emne, der ikke tales så meget om, men som tårner sig op i horisonten og potentielt kan risikere, at få store negative konsekvenser for os i København.

100% organiserede

Vi kan se, at vores organisationsprocent er en smule dalende. Dette afspejler en tendens for fagforeningerne i Danmark og i resten af Europe, men den tendens vil vi ikke have indenfor vores dør. I 2023 havde vi en organisationsgrad på 91,2 pct.. Nu er den på 88,2 pct.. Derfor vil vi i bestyrelsen sammen med jer sætte gang i et større arbejde med vores kolleger på skolerne og på arbejdspladserne, hvor målet er en organisationsgrad på 100%.

Vi kan ikke have snyltere gående rundt og lukrere på vores hårde arbejde. Man skal være en del af fællesskabet. Der findes ikke et alternativ. Det handler om, hvilket samfund vi ønsker. Her har vi en vigtig kamp med vores gode kolleger i fagbevægelsen, som lige nu er under angreb fra de gule forretninger. Det er en vigtig opgave i hele fagbevægelsens fællesskab.

Kolonierne

Fællesskab og sammenhold har også altid været bærende principper i KLF's Kolonier, som i 127 år har givet københavnske elever en særlig sommeroplevelse for livet. Traditionen tro skal der også knyttes et par ord på koloniernes udvikling her fra talerstolen.

Som bekendt er koloniernes økonomi blevet presset år for år pga. faldende kommunale tilskud, og det har længe stået klart, at der er behov for en mere langtidsholdbar løsning for at kunne fortsætte koloniernes virke. For lad mig sige det helt klart: For os i KLF er det hjerteblood at kunne sende tusindvis af københavnske børn på sommerferie på en koloni. Det skal vi holde fast i, og vi skal finde en model, der sikrer kolonierne en bæredygtig fremtid, så vi også de kommende 127 år kan være stolte af Kolonierne i Københavns Lærerforening.

Ytringsfrihed og international solidaritet

Noget af det, jeg er allermest glad for, og som har gjort størst indtryk på mig siden vi så hinanden sidste år, var besøget af den russiske lærer – Pasha, som vi havde inviteret til at mødes med os i København. At sidde i Grand Teatret sammen med så mange KLFs medlemmer og se *Mr. Nobody Against Putin* gjorde det meget konkret, hvad der sker, når lærernes frihed og skolens demokratiske opgave bliver sat under pres. Jeg blev især ramt af Pashas fortælling om, hvor hurtigt Putins propaganda og diktater til undervisningen blev lærernes hverdag. Hvor hurtigt det gik, med at friheden forsvandt. Det mindede mig om, at undervisningsfrihed og ytringsfrihed ikke er noget, vi nogensinde kan tage for givet. Som lærere har vi et ansvar for at passe på skolen, på vores faglighed og på demokratiet. Og Pashas besøg mindede os om, at vi ikke står alene – vi er en del af et internationalt lærerfællesskab, hvor vi har et ansvar for hinanden.

Det er ikke uden grund, at hvis man ønsker af afskaffe demokratiet, så er folkeskolen det første sted, man sætter ind. Alle antidemokratiske bevægelser går først og fremmest efter lærerne. Demokratiet er under pres mange steder i verden nærmest uanset i hvilken retning, vi vender blikket. Vi er som undervisere i skolen det stærkeste forsvar for vores demokrati. Vi lærere er gennem vores daglige undervisning med til at holde vores demokratiske samfund aktivt og stærkt.

Lad os bruge denne generalforsamling til at minde hinanden om, hvorfor lærerfaget er verdens vigtigste. Især fordi resten af samfundet også er ved at komme i tanke om det.

Tak for ordet.